

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видане Стоварищення "Українських Робітничих Вістей". Передплата на рік \$4.00. Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ОГЛЯД ОСТАННІХ ПОДІЙ

ДЕСЯТЬ РАЗ ПОБИТИЙ -- І ТАКИ ЖИЄ.

Тим десять раз побитим є ніхто інший, як англійський, чи як його прийнято називати, робітничий уряд МекДоналда. Десять раз він вже побитий (коли ці рядки пишуться) в парламенті і проте живі. Коли-б він так був побитий кулаками, як от комуністичні послі в польському союзі, то може вже й не жив-би. А то він побитий лише голосами. Значить, нема від чого умирати.

А тимчасом він, уряд МекДоналда, після парламентарних законів давно вже повинен був-би умерти. Ще тоді, як його перший раз побити. Закони парламенту, а ще й до того англійського, який уважається батьком всіх парламентів, такі, що коли більшість послів повалить законопроект, то тимчасом парламент висловлює урядові недовіру і той мусить реанімувати.

А от МекДоналд десятих раз доказав вже парламентарним послам, що — не мусить. Ви собі, мовляв, голосуйте, а я собі буду урядувати. І виходить на цьому не але. Навіть дуже добре. І не тільки уряд МекДоналда, але навіть виграє на тому англійська буржуазія, послі як провалюють в парламенті законопроекти робітничого уряду.

А виходить воно так. Предкладає, скажемо, уряд МекДоналда законопроект про забезпечення фондів для безробітних (на цім законопроекті він був 8-ий раз побитий.) Уряд пропонує законопроект, а послі консервативної і ліберальної партій своїми голосами його провалити. МекДоналд наперед анав, що провалить. Провалити — а МекДоналд сміється; сміється і міністер фінансів, соціаліст Сноулен; сміється і буржуазія...

МекДоналд сміється тому, що завдяки поваленню законопроекту, йому не придеться клопотатися новими реформами, а перед робітниками він буде оправдуватися тим, що дивиться, мовляв, я хотів зробити для вас якнайкраще, але класові вороги стоять на дорозі. Але я не зреаніму, а буду дальше старатися.

Буржуазія сміється тому, що повалюючи законопроект уряду, одночасно ховається за його спину перед робітництвом. Прийде до завершень безробітних, або до страйку, не вона буде їх побороювати, але робітничий уряд МекДоналда. То-ж повалюючи законопроекти, вона не домагаться реанімації уряду. Хай він собі, здоровенький, висить, а ми будемо повалювати.

А от безробітні то плачуть. Плачуть і думають: що за дідичий уряд? Обіцяв, що дасть нам полекну, щодня висить якісь гарні законопроекти, а ми як були голодні, так і є?

Думають безробітні, думають і ті, що ще працюють... Хто зна — може до чогось й додуматься.

НЕ МОЖУТЬ ПРИЙТИ ДО ЗГОДИ.

В Лондоні відбувається тепер міжгаллянтська конференція. Радить на ній прем'єри Англії, Франції, Бельгії, представники Італії, Злучених Держав, радить над тим, яким-би то способом відшукати в Німеччині репарації. А відшукати їх дуже тяжко тому, що все, що було в Німеччині смачного, вже відшукано.

Тепер справа стоїть так: щоб Німеччина дала доцільні тим репараціям, треба дати їй позичку в сумі хоч 200 мільонів доларів. Такі долари мають лише американські капіталісти. І Франція просить американських капіталістів, щоб вони позичили Німеччині загалом суму. А американські капіталісти кажуть, щоб Франція виполала своє військо з Руру, найбільш індустріального осередку Німеччини, то тоді вони позичать, бо без Руру Німеччина не має чим гарантувати той позички.

Ерріо, "радикал-соціаліст", просить МекДоналда, також "радикала-соціаліста", щоб він втепер американських капіталістів. А МекДоналд відповідає, що він всіма силами старається, але нічого не діде, бо... й англійські капіталісти співають на одну нуту з американськими.

І сьмувать два великі "радикальні соціалісти", прем'єри двох найбільших європейських капіталістичних держав.

— Відтягай, товаришу, військо з Руру — каже МекДоналд до Ерріо.

— Не можу, зрозумій-же, товаришу, що не можу! Я-ж пацифіст! Тай Інуанкаре буде сердитися — відповідає Ерріо.

— А ти переконай його, що ні американські, ні англійські капіталісти не хочуть позичити Німеччині грошей. А раз вони не позичуть, то й всі французькі Пуанкаре дивитимуться до тебе, а не репарації — твердить своє МекДоналд.

— А я в такій думці, що краще було-б, коли-б ти, товаришу, переконав своїх і американських капіталістів, щоб вони таки й грошей позичили і відтягали французьких військ з Руру не домагались — співає соціалістичним голосом Ерріо.

Тоді й Пуанкаре не сердиться-б і я при уряді ще якийсь час лишився-б.

Такої співають один другому по-товаришськи два соціалістичні прем'єри, двох великих капіталістичних держав.

А капіталісти за їх плечима посміхаються собі в кулак. Посміхаються за того, як спиртно вони водять їх за ніс.

Тяжко соціалістам бути прем'єрами капіталістичних держав. Дуже тяжко. Бо не ваче то для таких соціалістів і поговорку здожено: "На чій лавці сидиш, того й пісню співай".

РЕВОЛЮЦІЯ В БРАЗИЛІ.

Через довгий час доносять газети про революцію в Бразилі. Революція та революція, тисячі жертв з обох сторін, а що це за революція — ніхто не каже. Взагалі, якщо читавши коли про революцію в Мексико чи в котрій небудь республіці Південної Америки, то як би вона страшнов не представалася, не придаєш їй значіння.

Слово "революція" — означає наглый переворот, зміну. Коли це говоримо на адресу політики, то це означає радикальну зміну політичного укладу.

Багато було революцій в республіках Південної Америки, а ще більше в Мексико. Але чи зайшли там якісь радикальні зміни в політичному чи економічному житті? Таких ми не бачимо. То-ж такі революції, яка тепер відбувається в Бразилі, зовсім не є революціями. Там просто відбувається боротьба між двома, а часами і трома претендентами на президентський престол. Часами якийсь губернатор хоче відвратитися від республіки зі своєю провинцією і проголосити власну республіку.

В Мексико, наприклад, підчас кожних президентських виборів обовязково відбувається революція. А в часі міжвиборів улаштовують там революційні американські капіталісти, коли уряд не хоче дати їм безплатні концесії на експлуатацію нафти. Провінція Сао Паулю в Бразилі є дуже багата на каву. Розуміється, центральний уряд в Ріо де Жанейро бере собі з цього величезні анкиси. Урядники провінції Сао Паулю та й населення рішили не давати центрові цих анкис. От і почалась баталія.

І це називається "революцією".

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК В КИЇВІ

або НЕ ПЛЮЄТЕ В КРИЩИЦЮ, БО САМИМ ПРИЙДЕТЬСЯ ВОДИ НАПИТИСЬ.

Віденський кореспондент "Кан. Української України" розмовляв з прибувшим зі Львова до Відня відомим галицьким професором др. Кирилом Студинським. Між іншим запитав кореспондент (Іван Кузнецов) Студинського, як розвивається наука на Радянській Україні. Ось що про це сказав др. К. Студинський (подімо дослівно і без ніяких змін за "Кан. Українцем" з 23. липня):

"Про діяльність наукових установ на Радянській Україні проф. Студинський висловився з великим призначенням. Всюди видно відновлення й оживлення наукового життя: в Київі, Харкові, Кам'янці, Полтаві й інших містах. Перед веде очевидно Київ, де інтенсивно працює Всеукраїнська Академія Наук, в якій згуртовані вчені цілої України. Видання Академії і різних її секцій стоять на висоті європейської науки. Також з технічного боку вони тепер без заміту. Саме перед відходом проф. Студинського зі Львова наслідом туди велика послілка найновіших наукових видань Рад. України, разом зовсім 500 томів. Справжній скарби української науки, доказ великої живучості українства і його вчених, що в найтяжких умовах свого життя не випускали пера з рук. Розвивається там сильно також педагогічна й діточа література, а наші на всіх тих книжках "державним коштом" вказує на те, що українська книжка, а з тим й українська культура мають тепер на Великій Україні дійсно видатну державну поміч.

Таке то тепер пишуть оті "цири України", що ще вчора кричали на цілу хавку, що більшовики нищать українську культуру, що тисячами розстрілюють українських вчених. А нині хлиять вже голови перед радянською державою... Зрештою, вони завтра знов будуть плаювати на те місце, на якому нині зливають вчерашні плюваки.

Та хай собі. Радянська держава і її влада йдуть своїм прямим шляхом в культурному, політичному і економічному розвитку. І це бачуть і призначають найвідатніші галицькі професори. А що десь там якісь пшаручки та "літературні гнилі" ляють радянську владу — то на те-ж вони гнилі. Навіть якийсь ніяков було-б коли-б воли її хвалили.

А перчитавши в "Кан. Українці" те, що сказав проф. Студинський про діяльність наукових установ на Радянській Україні, хочеться пригадати оті "цири України", що вчора ляли радянську владу (і завтра знов будуть), наші слова, які ми їм тоді казали: "Не плюйте в крищцю, бо самим прийдеється з неї води напиться".

Але для "цирих" брехунський агенти "Русспрес" і "Укр. Пресс-Бюро" є більш бажаними "інституціями", чим в Київі Всеукраїнська Академія Наук. Бо ті агенти доставляють їм брехні про радянську владу, а Всеукраїнська Академія Наук цюкає українську культуру.

Волюдимир Гнатюк, Мисій.

НАД ЧИМ ПОВИННИ ЗАСТАНОВИТИСЯ ВСІ ВІДДІЛИ І ЧЛЕНИ У.С. К.П.К.

Від якогось часу на сторінках "У.Р.В." друкується доклад голови Виконкому Комінтерну т. Зіновєва на V. Конгресі про діяльність і тактику Комінтерну. Друкується його не тому, щоб члени У.С. К.П.К. і читачі "У.Р.В." знали, що т. Зіновєв сказав на V. Конгресі Комінтерну, а тому, що доклад т. Зіновєва був одночасно заснуванням цілої діяльності і тактики Виконкому Комінтерну в минулому і є його програмою на майбутнє.

Те, що говорив т. Зіновєв, стало одобрено V. Конгресом Комінтерну і прийнято як програму праці на майбутнє, бо дий до слідуючого конгресу.

В своєму докладі т. Зіновєв з'ясував і виклурив такі клічі як "єдиний фронт", "робітничо-селянське правительтво" і як їх розуміли т. з. ультралаві та праві течії внутрі комуністичних партій різних країн, а як їх розумів Виконком Комінтерну; як одні — ліві течії — копались в тих клічах і викочували, що вони не є комуністичними, а як другі — праві — спускалися по тих клічах до угодовства та до компромісу з соціал-демократією.

Моя думка, а навіть пропозиція до всіх відділів і поодиноких членів У.С. К.П.К. була-б така: щоб доклад т. Зіновєва читати гуртом і докладно обговорювати, розяснювати тим, яким дещо не ясно в тому докладі, заповіді його, щоб при певній нагоді знати, як застосовуватися до даких питань, коли з ними прийдеється стінуватися на ділі. Заповіді їх для того, щоб в разі опанування "дитячою хворобою" лівицького комунізму" не пхатися з "мотикупою сонце", а в разі припадку слабости загального народодобства не скорчуватися до угодовства; щоб зрозуміти, що не можна і не треба перти проти рожа на, де це можна оминути, але "коли лізеши у воду, то посухай броду".

Треба зрозуміти, що мета Комінтерну прима, непохитва, а тактична гнучка і пристосовувальна до обставин. Вона маневрує, як той капітан, що провадить кораблі поміж мінні загороди. (Гляди в докладі т. Зіновєва.) Зрештою, хто читає і вичує вголослений т. Зіновєвим і одобрений V. Конгресом Комінтерну доклад, той зрозуміє тактику Комінтерну. А мом бажанням було-б, щоб П розумів кожний член У.С. К.П.К.

Волинцев.

ДІЯЛЬНІСТЬ І ТАКТИКА КОМІНТЕРНУ.

(З докладу т. Зіновєва на V. Конгресі Комінтерну.)

(Продовження.)

Кліч робітничо-селянське правительтво також пробували перетлумачити, як правительтво всіх робітничих партій з додатком деяких селянських партій. Як повстан цей кліч історично? Тепер часами роблять вид, будто це — специфічний кліч на цілий період, що він означає сова "всіх" робітничих і селянських партій в рамках буржуазної демократії і т. п. нісенітниця.

Адже-ж на ділі цей кліч звязаний з історією російської революції! Який змієв мав цей кліч в російській революції? Він був "псевдонім" диктатури пролетаріату, не більше. Коли після лизневих двів 1917 року ми побачили, що діло поступав вперед, що робітники і жовіри за нами, що частину селян ми зможемо завоювати — перед нами стало питання, як нам ліпше доступніше, ясніше, припадніше сформувавши ціль боротьби. Кліч "диктатура пролетаріату" не було-б так зрозумілим для широких мас. Аким разом неграмотній селянин і російський жовірін могли-б зрозуміти ці латинські слова "диктатура пролетаріату"? Тоді ми, так би кажуть, переклади ці слова на російську мову і казали: "Ті селяниє, робітники, жовіри, ти бачиш зграю, яка радить нам; у нас є сила, у нас є зброя, хочеш встановити правительтво робітників і селян?" Латинські слова ми переклали для них на зрозумілу мову революційної боротьби.

Селянин, робітник і жовірін не зобовязані були знати, що значить диктатура пролетаріату, але вони зрозуміли, що значить "робітничо-селянське правительтво".

Деякі наші товариші пришли тепер до того, що зрозуміли цей кліч "робітничо-селянське правительтво", як правительтво "всіх" робітничих партій, разом з деякими селянськими партіями, перетворили його, таким робом, в цілком протинве поняття.

Ось проти чого треба виступати найрішучіше. Важним є, що в резолюції IV. конгресу є таке місце:

"Важке буржуазне правительтво є одночасно і капіталістичним правительством, але не всяке робітниче правительтво є дійсним пролетарським правительством, т. є. революційним зброєю влади пролетаріату.

Комуністичний Інтернаціонал повинен зчитисся зі слідуючими можливостями: 1) ліберальне робітниче правительтво існувало в Австралії, таке правительтво може повстати в недалекому майбутньому і в Англії; 2) соціал-демократичне ро-

бітниче правительтво (Німеччина); 3) робітничо-селянське правительтво. Така можливість є на Балканах і в Чехословащині і т. п.; 4) робітниче правительтво з участю комуністів; 5) дійсне пролетарське робітниче правительтво, яке в чистій формі може здійснити лише комуністична партія".

Так, бувають ліберальні робітничі правительтва, як, наприклад, правительтво Партії Праці, яке шніє в при владі в Англії. Для Дарогони всяке робітниче правительтво, яке воно не було — добре.

У нас тепер є досвід. Тепер треба сказати прямо, що кліч "робітниче правительтво" і "робітничо-селянське правительтво" для нас є важким. Головно, як метод агітації організації мас для революційної боротьби. А використувати обставини, які творять ліберальні робітничі правительтва (наприклад, правительтво МекДоналда), ми те-ж, розуміється, повинні. Кліч "робітниче правительтво" для нас — найбільш примячлива, загалом зрозуміла, найбільш популярна формула для завоювання мас на користь диктатури пролетаріату. Робітник і селянин перше зробить своє революційне діло, а потім вже розбере, що діє якраз і в диктатура пролетаріату.

Ми повинні вживати найдоступніші для народу формули, як це ми робили в російській революції. Це питання не мало-важне, це не є питання стилістики, відповідь на него покаже, чи ми дійсно партія, здатна притягнути на свій бік робітників, селян і жовірів, яка знає їх боліче місце, не секта, але масова партія, якою були більшовики. Я знаю, що деякі "ліви" товариші дуже ненавидять тактику єдиного фронту вагалі.

Щоб поітиши їх, а й можу лише сказати: для нас тактика єдиного фронту і робітничого правительтва служить лише як зброя для мобілізації і для організації робітничих мас. Вам ця зброя не подобається. Добре, я предкладаю вам "компроміс": як тільки ви завоюєте на свій бік величезну більшість працюючих своєї країни, ми вас негайно звільнимо від вживання тактики єдиного фронту (сміх). Коли по нашому боці буде більшість найважливіших слоів пролетаріату, тоді ви можете собі дозволити не церемонитися з тою тактикою. Але в найголовніших країнах стан по-кинці є такий, що більшість ще не по нашому боці. Ми повинні уміти підійти до мас, якими вони є, здобути їх на свій бік, справити на більшовицькі рейповати в недалекому майбутньому і в Англії;

судом — далеко не безстороннім; допитує прокуратура та судья.

Ось витяги одної безпартійної французької газети — лише про один день процесу: "Першу викликають Гіні Фолен, дівчину років 26. Все, що вона бачила, це — як падав поранений матрос. Вона кинулась втікати.

Друга — Міранцеллі Біянка Ліда, років 18. Навколо цієї підсудної "слідство" встигло утворити силу страшних оповідань, обвинувачуючи її в великій кількості злочинів.

І суд, і прокуратура піддали її нещадному допитові. Але вона дає остільки безхитрі відповіді, що всі обвинувачення самі собою відпадають. Усі цілком розчаровуються.

Далі перед судом проходить ціла низка підлітків 12 — 14 років. Обвинувачення проти них найсмійніші.

Нарешті — фашіст Тедді Діно. Обвинувачення було переконане, що Діно комуніст, виявилось, що він належить до чорносорочників ще з 1921 року, а брат його був одним з

ЖАХЛИВИЙ ПРОЦЕС КОМУНІСТІВ В ІТАЛІІ.

"Дейлі Гералд" змальовує жахливий процес 134 комуністів, що їх кілька тижнів уже судить мусолінський суд у Венеції, Італія.

"День в день" — пише газета — в карному відділі венетійського суду відбувається марудний процес.

Не більше й не менше, 134 комуністів, по між ними 3-х жінок, судять за вбивство 5 матросів у Ямпольї — залізничній вузловій станції між Венецією й Пізою, — що трапилось три роки перед тим.

"Ямпольський злочин", як йазвав чо справу судья, "є один з найжахливіших прикладів людської жестокості".

Це сталося під час залізничного страйку 1921 року. Уряд послав тоді до Венеції 45 матросів, як страйколомів. На вузловій станції Ямпольї, у грузинській автомобіль з матросами було кинено бомбу; розпалась також стрілянина, а наслідок — 5 забитих матросів.

Тепер 134 комуністів (їх було 137, але трох вязнів померло, не дочекавшись суду) судиться за вбивство. Один по одному проходить вони перед

поміж звязятих прихильників Муссоліні. Отже, сталося непорозуміння.

І так на протязі всього цього жахливого процесу, Жахливий не лише сам процес, а й важка атмосфера фашістського "правосуддя" з-кайданами й спеціальними гратами, за якими сидять підсудні.

"Фактично, — каже "Дейлі Гералд" — це навіть не процес, а нахабна політична демонстрація. Фашісти, як цї стверджує недовга історія їх існування, самі не проти того, щоб убивати, чи зробити якусь нішу дикуснську жестокість. Ніколи фашіста не судитимуть за вбивство, підпад чи грабунки. Ні, це не суд; це ще одне зайве підтвердження безкарного насильства фашістів. Адже-ж обвинувачується цих 134 осіб лише в тому, що вони — комуністи".

І тільки за це одне вони за гратами й у кайданах, і звичайно, їх буде засуджено.

А безсоромні проповідники — не останній поміж ними сам король — оповідають світові про "величю добродійності і моральності фашізму".

М. К.

КАЗКА НЕ КАЗКА, А ТАК СОБІ -- ІСТОРІЯ.

(Фейлетон.)

Хай буде період другий. Другий той період починається проведенням залізничі до Лек ду Бонет.

Провели туди залізничю, провели туди електрику. Але провели її далеко від сухоболотного острова Ясно-каміння.

Прийде літо, повіє вітер зі сходу на захід і чууть фермери, як гуде локомотивна потягу. Чують і радуються.

Аж тепер будемо ми звязані зі світом. Навіть почу в себе побудувати. Пять миль вона від залізничі зіймо, а 18 миль літом.

Зародить десь в Саскатенані, чи навіть в Манітобі фермером збіжить й візять вони його до елевейторів.

Та не така система фермерування ясно-камінських фермерів. Польють вони літом за москитами і чекають, коли канадійський мороз злучить їх з цивілізацією. Тоді рубують вони корти і везуть до залізничі. Цілий день фермер рубає, другий цілий день везе і заробить на цьому спекулянт. Бо фермер ні.

З цивілізацією, прийшла до ясно-камінських фермерів і культура. Прийшла вона в особі незанисомого робітничого кандидата на посла.

— Вибиріть мене, — каже він, — а замість осик, буде вам родити ліщенця. А дорогу яку я вам побудую! Тоді вийди не тільки не треба буде вам носити до міста на плечах, але й воно не треба буде возити. Знесе його курка, а ти один з другим візьмеш те яйце те тепленьке і так як мачем покотити ним по дорозі і покотитися воно аж до самого склепу... Таку дорогу я вам побудую... Тільки виберіть.

Вибрали. Радість. Осики рубують, в корти складають, курей множать, дітей плідять, свого посла доставляють: дорогу він нам побудує, дорогу. Недаремно-ж він робітничий та ще й незанисомий.

Господи, нарешті то ти змилосердився над нами грішними.

А старі казали: церкву тобі, господи, збудуєш, обовязково збудуєш.

А середущі додавали: й коршму не зашкоди-б.

А молодіж була не від того, щоб потанцювати... Веселій, шасливий період наближався.

Куркулешко.

АМЕРИКАНСЬКІ СОЦІАЛІСТИ ЗА ВІЛЕРОМ.

НЮ ЙОРК, 23. липня. — Національний Екзекутивний Комітет Соціалістичної Партії одобрив вчера кандидатуру сенатора Бортона К. Вілера з Монтана на віцепрезидента Злучених Держав.